

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV ZA VREDNOTE NOB SLOVENIJE

Sporočila

Številka 10
Oktober 2015

VSEBINA ★ Sporočila št. 10, oktober 2015

A. IZJAVA PREDSEDSTVA ZZB NOB SLOVENIJE O VREDNOTAH	2
B. VOLILNA SEJA GLAVNEGA ODBORA ZZB NOB SLOVENIJE 28. 9. 2015	3
C. KONSTITUTIVNA SEJA PREDSEDSTVA ZZB NOB SLOVENIJE 6. 10. 2015	4
D. GOVORI	
– TIT TURNŠEK, predsednik Zveze, na volilni seji Glavnega odbora 28. 9. 2015	7
– Dr. MATJAŽ KMECL, predsednik Sveta Zveze, na komemoraciji v spomin na 24 ustreljenih talcev v Ljubljani 13. 10. 2015	9
– ANA BLATNIK, koroška Slovenka in avstrijska političarka, na spominski prireditvi ob 72. obletnici 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze v Dobrniču 11. 10. 2015	10
– DR. MARJAN ŽNIDARIČ, član Sveta Zveze, na spominski slovesnosti ob srečanju borcev in aktivistov na čreti 3. 10. 2015	11
– Generalmajor dr. ANDREJ OSTERMAN, načelnik GŠ SV, na proslavi ob 71. obletnici zmagovitih bojov 18. divizije v Koprivniku 19. 9. 2015	13
E. PREGLED KOMEMORACIJ S POLAGANJEM VENCEV ZVEZE OB 1. NOVEMBRU	15
F. AKTIVNOSTI DELOVNIH TELES ZVEZE OD 1. 10. DO 31. 10. 2015	16

Fotografije na naslovnici:

- volilna seja Glavnega odbora 28. 9. 2015; foto: Jožica Hribar
- spominska slovesnost na Čreti 3. 10. 2015; foto: Majda Turičnik
- spominska slovesnost na Koprivniku 19. 9. 2015; vir: FB ZB NOB Kočevje

A. IZJAVA PREDSEDSTVA ZZB NOB SLOVENIJE O VREDNOTAH

Predsedstvo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je na seji 6. oktobra 2015 na predlog Sveta ZB sprejelo

IZJAVO ZB O VREDNOTAH

Vrednote NOB kot dela nekdanje zavezniške koalicije so tudi vrednote, na katerih temelji OZN in so zapisane v ustanovni listini te organizacije:

- varovanje prihodnjih rodov pred strahotami vojne,
- krepitev zaupanja v temeljne človekove pravice,
- ustvarjanje osnov za pravičnost,
- prizadevanje za socialni napredek,
- zagotavljanje strpnosti in sožitja v miru.

Javna izjava glavnega odbora ZZB NOB Slovenije o »spravnih zablodah« je izzvala poplavo polemčnih prispevkov (Delo, Dnevnik, Mladina idr.) Ne želimo polemizirati z njimi, ker samo ponavljajo, kar je bilo v zadnjem četrstoletju na to temo že zapisano ali izrečeno. Za informiranje javnosti in predvsem našega mlajšega članstva – zveza ima danes tri četrte članov, ki vojnega dogajanja neposredno niso doživljali, o vojnih grozotah pa so bili obveščeni in vzgojeni od svojih bližnjih – pa menimo, da je treba spet pojasnjevati neka vprašanja o NOB, ki so se žal tudi po zaslugi nekaterih medijev spremenila v cenene stereotipe.

Zveza borcev ni mogla sprejeti strategije »sprave«, ker je ta postala »paravan za razdiralno raboto« (SP Dela, 27. julija 2013). Tako stališče je zavzelo že nekdanje Predsedstvo RS pred osamosvojitvijo (5. marca 1990). »Sprava«, ki bi pomenila rehabilitacijo domobranske kolaboracije, bi bila v popolnem nasprotju z zavezniškim stališčem o »brezpogojni kapitulaciji nacistične vojske«, uničenju fašizma in nacizma ter denacifikaciji poražene Nemčije. »Sprava« z domobranstvom, ki je bilo pomožna policijska formacija SS, bi pomenila revizijo politike zaveznikov, katerih del je bila tudi Titova armada in z njo slovenska partizanska vojska. Ker pa so pod vplivom nekdanj vodilne SLS in ljubljanskega cerkvenega vrha nekateri Slovenci bratomorno sodelovali pri okupatorskih grozotah, so v narodu ostale »brazgotine«, ki jih je treba še zdaj celiti. Zato je nekdanje predsedstvo RS s posebno izjavo o umiritvi želelo reševati to vprašanje, ne da bi pri tem kakor koli kršilo načela in stališča zaveznikov. Ljubljanska Katoliška cerkev pod vodstvom škofa in metropolita Alojzija Šuštarja je to izjavo javno podprla z besedami: »Slovenska pokrajinska škofovska konferenca pozdravlja izjavo Predsedstva republike Slovenije z dne 5. marca 1990 o narodni in državljanski umiritvi.« (Obe besedili je mogoče prebrati v takratnem časopisju ali pa danes pač na spletu.)

Obvojne/povojne poboje razoroženih pripadnikov okupacijskih vojaških in policijskih enot je ZZB NOB nekajkrat obsodila in izrecno obžalovala; posebej je treba v tej zvezi opozoriti na Spomenico o nekaterih odprtih vprašanjih iz novejših zgodovine (10. decembra 1993), Pismo predsednika ZZB NOB državnemu zboru (17. januarja 1995) in Izjavo o trajnih vrednotah antifašističnega boja (17. aprila 1995). Nekajkrat je izrazila in poudarila svoje nediskriminatorno stališče do

spoštivega pokopa vseh mrtvih; istočasno pa je ves čas odločno nasprotovala izkoriščanju teh vprašanj, še posebej pietete do mrtvih, za oživiljanje ideoloških in političnih nasprotij. (Stališča ZB glede narodne pomiritve je predsedstvo Zveze povzelo 2. aprila 2013, so pa bila javno izražena tudi v številnih drugih dokumentih.)

Svet ZZB NOB se še enkrat izrecno opredeljuje tudi do vprašanja REVOLUCIJE med NOB: seveda je bila! In to ne samo ena, bile so tri hkrati – narodna, družbena in kulturna. Ideolog našega katolicizma dr. Aleš Ušeničnik je že daljnega 1906. leta v reviji Čas takole definiral revolucijo: »Revolucija je kot orkan, naredi veliko razdejanja in zla, istočasno pa razčisti zemljo za novo in boljše.« Edvard Kocbek je glasilu krščanskih socialistov v podobnem smislu dal naslov »Slovenska revolucija«. Če danes prebirate objave v tem listu, je več kot očitno stališče krščanskih socialistov do NOB in revolucije: v obojem so videli obrambo slovenske časti in dostojanstva. Enako misel je nekaj kasneje izrazil tudi predsednik IOOF Vidmar: »Odločili smo se za pot časti in človekovega dostojanstva, ker smo dobro razmislili, kam pelje pot sramote.«

Glede PARTIZANOV in DOMOBANCEV: z zgodovinsko potvorbo, da je bila celotna NOB zgolj »komunistična revolucija«, ne pa predvsem spontan narodni odpor za preživetje, skuša strategija »sprave« izenačiti domoljubni in samoohranitveni upor proti okupatorju z zavestnim podrejanjem in hlapčevanjem okupatorju. Zdravorazumsko nevzdržnost takega konstrukta je v preprostem, ljudsko logičnem odgovoru na vprašanje za časopis Dnevnik povedal general Alojz Kajin, eden prvih osvoboditeljev Ljubljane 1945: »Če ti okupator da orožje in plačo, si izdajalec, ne pa borec za svobodo naroda. Jaz jim lahko oprostim, ne bom se pa izenačil z njimi ... Mi smo se uprli okupatorju in smo se borili proti njemu. Oni pa so se z okupatorjem borili proti nam. Kaj torej ni jasno?«

V čem je potemtakem razlika med UMIRITVIJO in »spravo? Dejstvo, da je poskus kriminalizacije partizanstva dobil naziv »sprava«, ali pa da se institucija, ki se neposredno v okviru vlade ukvarja z diskreditacijo partizanstva, imenuje Študijski center za narodno spravo in se financira iz državnega proračuna, govori samo zase. »Sprava« poskuša z različnimi manipulacijami vse bolj rehabilitirati domobranstvo in ga izenačiti z odporništvom; izigravanje spoštovanja do mrtvih postaja pomemben del te strategije! Zato »sprava« ni »predpogoj« za umiritev, ampak njeno nasprotje.

Iz zavezniške zmage nad fašizmom se je izoblikovala ideja Ustanovne listine Združenih narodov; v njej koreninijo vrednote, za katere se je bojevala generacija naših partizanskih prednikov in ki jim zaupamo tudi mi: narodna samoodločba, mirno razreševanje sporov, spoštovanje človekovega dostojanstva in pravic, solidarnost in družbeni napredek. Samo demokratična, častna in poštena enotnost v različnosti je zagotovilo miru in obenem temeljni kamen UMIRITVE. Ne moremo dovoliti, da se vse te vrednote utapljujejo v mlakuži dnevnopolitičnega zdrharstva – četudi pod najlepšimi jezikovnimi izveski!

PRESEDSTVO ZZB NOB Slovenije

B. VOLILNA SEJA GLAVNEGA ODBORA ZZB NOB SLOVENIJE 28. 9. 2015

SKLEPI GLAVNEGA ODBORA

Glavni odbor Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je na konstitutivni seji 28. 9. 2015 sprejel naslednje sklepe:

1. Verificira se mandat Martinu Skubetu iz Črnomlja in Srečku Knafelcu iz Velikih Lašč.
2. Glavni odbor soglašaja, da Združenje protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Ankaran postane kolektivni član Zveze, Darinka Vovk pa kot pooblaščenica predstavnic Zdrženja članica Glavnega odbora Zveze.
3. Glavni odbor sprejema referat Tita Turnška o ZB v mandatu 201-2015 in naroča predsedstvu, da obravnava pobude iz razprave in sprejme potrebne ukrepe, vključno z izjavo o nujnosti prenehanja vojn in za civilizacijski človeški odnos do beguncev.
4. Glavni odbor pozitivno ocenjuje proslavo priključitve Primorske k Sloveniji v Tolminu, s tem, da je bilo protestno motenje proslave neprimerno.
5. Glavni odbor predlaga, da krajevne organizacije in združenja pred komemoracijami ob 1. novembru pregledajo in počistijo spomenike in spominska znamenja NOB.

IZVOLITEV PRESEDSTVA IN NADZORNEGA ODBORA ZVEZE

Glavni odbor Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je na konstitutivni seji 28. 9. 2015 na podlagi 20. člena Statuta Zveze in po predhodnem demokratičnem kandidacijskem postopku v organizacijah ZB izvolil s tajnim glasovanjem **PRESEDSTVO** in **NADZORNI ODBOR ZVEZE** v naslednji sestavi:

PRESEDSTVO

PRESEDNIK ZVEZE:

Tit TURNŠEK

PODPRESEDNIKI(CA) ZVEZE:

Slavko GRČAR

dr. Ljubica JELUŠIČ

dr. Matjaž KMECL

dr. France KRIŽANIČ

ČLANI(CE) PRESEDSTVA ZVEZE:

Janez ALIČ

Tilka BOGOVIČ

Milan GORJANC

Branka KASTELIC

Marijan KRIŽMAN

Meta MENCEJ

Jože OBERSTAR

dr. Jože PIRJEVEC

Marko VRANIČAR

in po položaju

predsednik(ca) Mladinske organizacije

predsednik(ca) uprave

Ustanove Franca

Rozmana - Staneta

NADZORNI ODBOR

PRESEDNICA

Marija MAJHENIČ

PODPRESEDNIK

Anton PODOBNIK

ČLANI

Ljubo CVAR

Marjan SOMRAK

Rok URŠIČ

Mandat navedenih članov predsedstva in nadzornega odbora Zveze velja za čas od 28. 9. 2015 do 28. 9. 2019.

Ljubljana, 28. 9. 2015
Številka: 06-1/15

**Predsednik delovnega
predsedstva
Slavko Grčar**

C. KONSTITUTIVNA SEJA PREDSEDSTVA ZZB NOB SLOVENIJE 6. 10. 2015

Predsedstvo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije se je na seji 6. oktobra 2015 konstituiralo s porazdelitvijo delovnih področij in z imenovanjem delovnih teles. Pri tem je upoštevalo rezultate volitev s tajnim glasovanjem na seji Glavnega odbora 28. 9. 2015 in določbe Statuta o pristojnosti predsednika, podpredsednikov in drugih članov predsedstva, posebej pa tudi določbo, da je predsedstvo izvršilni organ Glavnega odbora, njemu odgovorno kot celota in ne združenjem, v katerih so včlanjeni posamezni njegovi člani(ice). Teritorialni princip je v celoti uresničen v Glavnem odboru, v katerem so člani predstavniki prav vseh združenj in društev, ki sestavljajo Zvezo.

Upoštevajoč navedena izhodišča so si člani(ice) predsedstva takole razporedili pristojnosti:

1. Tit TURNŠEK	predsednik Zveze
2. Slavko GRČAR	podpredsednik Zveze, nadomeščanje predsednika v njegovi odsotnosti, predsednik komisije za organizacijske in kadrovske zadeve, vojna zakonodaja
3. dr. Ljubica JELUŠIČ	podpredsednica Zveze, predsednica komisije za mednarodne odnose, stiki z drugimi organi in organizacijami
4. dr. Matjaž KMECL	podpredsednik Zveze, predsednik Sveta ZB, kultura in izobraževanje
5. dr. France KRIŽANIČ	podpredsednik Zveze, ekonomski sistem in ekonomska politika v razmerju do vrednot NOB
6. Jani ALIČ	član predsedstva, predsednik koordinacijskega odbora žrtev vojnega nasilja, odnosi z mediji
7. Tilka BOGOVIČ	članica predsedstva, predsednica komisije za izobraževanje aktivistov ZB
8. Milan GORJANC	član predsedstva, predsednik koordinacijskega odbora enot in služb NOV in POS

9. Branka KASTELIC	članica predsedstva, spomeniki in spominska znamenja NOB
10. Marijan KRIŽMAN	član predsedstva, delovanje krajevnih organizacij ZB
11. Meta MENCEJ	članica predsedstva, sistem in politika zdravstvenega in socialnega varstva in zavarovanja, ZB na festivalu za tretje življenjsko obdobje
12. Jože OBERSTAR	član predsedstva, predsednik odbora za priznanja ZB
13. dr. Jože PIRJEVEC	član predsedstva, predsednik zgodovinske komisije NOB
14. Marko VRANIČAR	član predsedstva, predsednik finančne komisije
15. Predsednik (ca) Mladinske organizacije	član(ica) predsedstva, predsednik(ca) Mladinske organizacije
16. Predsednik (ca) uprave Ustanove Franca Rozmana – Staneta	član(ica) predsedstva, predsednik(ca) uprave Ustanove Franca Rozmana– Staneta

Po vsem tem je predsedstvo ocenilo, da so vse naloge kadrovske primerno in zadostno pokrite in da dopolnilne volitve članov predsedstva niso potrebne. O morebitni spremembi volilnega sistema se je za naprej mogoče dogovoriti v okviru odprte razprave o nadaljnjih spremembah in dopolnitvah Statuta Zveze.

Predsedstvo je imenovalo tudi člane(ice) Sveta Zveze, kolegija predsednika, koordinacijskih odborov enot in služb NOV in POS in žrtev vojnega nasilja, Odbora za priznanja ZB, Komisije za finančne zadeve, Komisije za izobraževanje, Komisije za mednarodne odnose, Komisije za zgodovino, Komisije za organizacijske in kadrovske zadeve in Uredniški odbor Sporočil. Vseh imenovanih članov(ic) v delovnih telesih je 91, večinoma po predlogih združenj. Seveda vseh predlogov ni bilo mogoče upoštevati, ker jih je bilo za posamezna delovna telesa preveč, za druga pa premalo, nekaj jih tudi ni potrdilo kandidature, medtem ko so vsi, ki so imenovani v delovna telesa, s kandidaturo soglašali. Sklepi o imenovanju so objavljeni na spletni strani Zveze.

IMENOVANJE ČLANOV SVETA, KOLEGIJA PREDSEDNIKA IN DELOVNIH TELES ZVEZE OB ZAČETKU MANDATA 2015 – 2019

SVET ZVEZE

Svet je najvišje posvetovalno telo Zveze, ki obravnava vsa bistvena vprašanja, ki zadevajo NOB v preteklem in sedanjem času. V mandatnem obdobju 2015 – 2019 bo Svet Zveze deloval v naslednji sestavi:

dr. Matjaž	KMECL, predsednik	Ljubljana
dr. Ljubo	BAVCON	Ljubljana
Barbi	BERIČ	Metlika
Branka	BEZELJAK	Ptuj
Dr. Dušan	BIBER	Ljubljana
Štefan	CIGOJ	Solkan
dr. Zdenko	ČEPIČ	Ljubljana
Zvone	DRAGAN	Celje
Uroš	DULAR	Novo mesto
Majda	GASPARI	Ljubljana
Franc	GODEŠA	Višnja Gora
Silvo	GORENC	Krško
Dr. Maca	JOGAN	Ljubljana
Lado	KOCIJAN	Mirna
Boris	KOVŠCA	Nova Gorica
Dr. Ivan	KRISTAN	Škofja Loka
Andrej	MARINC	Ljubljana
Bogdan	OSOLNIK	Ljubljana
Miran	POTRČ	Ljubljana
dr. Božo	REPE	Ljubljana
Janez	STANOVNIK	Ljubljana
Marjan	ŠIFTAR	Ljubljana
Dr. Cvetka	TÖTH HEDŽET	Ljubljana
dr. Marko	VRHUNEC	Ljubljana
dr. Marjan	ŽNIDARIČ	Maribor

KOLEGIJ PREDSEDNIKA ZVEZE

Kolegij predsednika Zveze je posvetovalno telo, ki obravnava načelna vprašanja delovanja in stališč Zveze, povezana z dogodki in vrednotami NOB Slovenije med vojno in v sedanjem času.

Člani in članice kolegija so:

dr. Tit TURNŠEK, predsednik	Milan GORJANC
Janez STANOVNIK	Janko HEBERLE
Bogdan OSOLNIK	Božo KOVAČ
Slavko GRČAR	Andrej MARINC
dr. Ljubica JELUŠIČ	dr. Nevenka TROHA
dr. Matjaž KMECL	Generalni sekretar
dr. France KRIŽANIČ	

DELOVNA TELESNA PREDSEDSTVA ZVEZE

Delovna telesa bodo opravljala naloge po ustreznih določbah Poslovnika o delovanju predsedstva Zveze v mandatnem obdobju 2015–2019 v sestavi in na področju:

a) KOORDINACIJSKI ODBOR ENOT IN SLUŽB NOV IN POS

Koordinira delovanje posameznih korpusnih in divizijskih skupnosti borcev NOV in POS, od združenj borcev NOB pridobiva podatke o spominskih prireditvah, ki so vezane na dogodke iz časa NOB, in oblikuje letni koledar spominskih prireditev; daje pojasnila o delovanju posameznih enot v času NOB.

Sestava:

Milan GORJANC kot predsednik

in predstavniki korpusov, 4. operativne cone, divizij, prekomorskih brigad, služb, spominskih enot in drugih organiziranih dejavnosti v NOB; predstavnik za stike s Slovensko vojsko.

b) KOORDINACIJSKI ODBOR ŽRTEV VOJNEGA NASILJA

Spremlja izvajanje zakona o žrtvah vojnega nasilja in drugih zakonskih in podzakonskih aktov, ki pomenijo izvajanje pravic žrtev vojnega nasilja; koordinira delovanje taboriščnih odborov; skrbi za udeležbo slovenskih predstavnikov taboriščnih odborov v mednarodnih komitejih; podaja sugestije za ureditev spominskih mest, sodeluje pri organiziranju proslav slovenskih taboriščnikov ter daje pravne nasvete žrtvam vojnega nasilja pri urejanju njihovih pravic.

Sestava:

Janez ALIČ kot predsednik

in predstavniki delujočih taboriščnih odborov ter Društva ukradenih otrok.

c) ODBOR ZA PRIZNANJA ZB

Odloča o podeljevanju priznanj ZZB NOB Slovenije. V ta namen pripravlja razpise, zbira predloge posameznih članov zveze, odloča o podeljevanju posameznih priznanj, oblikuje obrazložitev ter poskrbi za vročitev.

Sestava:

Jože	OBERSTAR, predsednik	Kočevje
Jožica	GAŠPERIN	Krško
Vladimir	KOREN	Pesnica
Tone	KOVIČ	Ljubljana
Stanislav	KRIŽNAR	Jesenice
Peter	MACUH	Radlje ob Dravi
Anton	PERPAR	Trebnje
Viljem	PETEK	Celje
Ivan	PLOS	Cerknica
Anton	VELIKONJA	Nova Gorica

d) KOMISIJA ZA FINANČNE ZADEVE

Odloča o višini zneska za sofinanciranje nalog, ki jih člani zveze opravljajo v javnem interesu; obravnava finančni načrt in zaključni račun zveze ter program dela zveze; obravnava tudi vsa

druga finančno-materialna vprašanja, do katerih se dokončno opredelita glavni odbor in predsedstvo.

Sestava:

Marko	VRANIČAR, predsednik	Škofja Loka
Breda	DRENEK SOTOŠEK	Sevnica
Neva	FILIPČIČ	Sežana
Anica	HAJDAREVIČ	Ljubljana
Marija	ISTENIČ	Krško
Sonja	KASTELIC	Novo mesto
Maruška	LETNAR	Preserje
Martin	MLINAR	Hrastnik
Marijan	TURIČNIK	Žalec
Jože	VRHNJAK	Maribor

e) KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE

Organizira seminarje za novoizvoljene člane organov ZB, organizira in sodeluje pri organizaciji tematskih posvetovanj in pripravlja ustrezna gradiva.

Sestava:

Tilka	BOGOVIČ, predsednica	Novo mesto
Jure	JERKIČ	Tržič
Ljudmila	KOCJAN	Črnomelj
Malčka	KOVAČIČ	Maribor
Simona	KRALJ	Lj. Moste - Polje
Marijan	PETAN	Celje
mag. Jožica	POLANC	Domžale
Silva	TIŠMA	Nova Gorica
dr. Veljko	TROHA	Ljubljana

f) KOMISIJA ZA MEDNARODNE ODNOSI

Organizira sodelovanje z veteranskimi organizacijami v zamejstvu in drugih državah neposredno in prek mednarodnih organizacij in obravnava aktualna vprašanja, ki v mednarodnih odnosih zadevajo NOB.

Sestava:

dr. Ljubica	JELUŠIČ, predsednica	Sežana
Silva	ČRNUGELJ	Ljubljana
Jože	HARTMAN	Ljubljana
Jože	KAVČIČ	Kranj
mag. Milan	KRAJNC	Črnomelj
Lucijan	PELICON	Koper
Ivan	PETRIŠIČ	Krško
Franc	ŠEGA	Kočevje
Eduard	VEDERNJAK	Pesnica
Jože	VIDIČ	Lendava
Katjuša	ŽIGON	Nova Gorica

g) KOMISIJA ZA ZGODOVINO NOB

Obravnava razmere na tem področju in uresničuje druge naloge po sklepu o njeni ustanovitvi.

Sestava:

dr. Jože	PIRJEVEC, predsednik	Sežana
dr. Nevenka	TROHA	podpredsed., Lj.
dr. Zdenko	ČEPIČ	Ljubljana
dr. Bojan	GODEŠA	Ljubljana
dr. Branko	MARUŠIČ	Nova Gorica
dr. Dušan	NEČAK	Ljubljana
Milan	PAHOR	Trst, Italija
dr. Božo	REPE	Ljubljana
dr. Valentin	SIMA	Vikting, Avstrija
dr. Marjan	ŽNIDARIČ	Maribor

h) KOMISIJA ZA ORGANIZACIJSKA IN KADROVSKA VPRAŠANJA

Obravnava problematiko organiziranosti Zveze in združenj ter pripravlja predloge za spremembe in dopolnitve Statuta Zveze in drugih dokumentov organizacijske in kadrovske narave.

Sestava:

Slavko	GRČAR, predsednik	Ljubljana
Franc	GODEŠA	Višnja Gora
Anton	KAPUS	Radovljica
Marijan	KRIŽMAN	Koper
Vladimir	KRPAN	Nova Gorica
Stane	MELE	Celje
Miloš	PROSENC	Zagorje
Jože	STRMEC	Črnomelj
Julka	ŽIBERT	Ljubljana
dr. Marjan	ŽNIDARIČ	Maribor

i) UREDNIŠKI ODBOR SPOROČIL

Ureja izdajanje internega glasila.

Sestava:

Božo	KOVAČ, predsednik	Ljubljana
Slavko	GRČAR	Ljubljana
Jožica	HRIBAR	Svobodna misel
generalni	sekretar	
Romana	JEMEC	tajnica

Ljubljana, 6. 10. 2015
Številka: 06-2/15

PRESEDNIK
Tit Turnšek

D. GOVORI

GOVOR TITA TURNŠKA, PREDSEDNIKA ZZB NOB SLOVENIJE, NA VOLILNI SEJI GLAVNEGA ODBORA 28. 9. 2015 V PIONIRSKEM DOMU V LJUBLJANI

Tovarišice in tovariši!

Dovolite, da se ozrem na štiriletno obdobje, ki je za nami. Da bomo laže razumeli družbena dogajanja doma, se bom najprej na kratko dotaknil trendov v svetu, ki predstavljajo širši okvir, v katerem se je znašla slovenska družba in postavlja pred ZB nove izzive.

Po koncu hladne vojne so ZDA ostale edina svetovna velesila. Svet je postal unipolaren. Toda postopoma so nastajali novi centri moči, v prvi vrsti Evropska unija, Kitajska in Rusija, pa tudi Indija, Brazilija in Japonska postajajo ekonomsko in tudi vojaško vse močnejše. ZDA vse hitreje izgubljajo položaj svetovnega hegemonu. Težnje ZDA, da to vlogo ohranjajo čim dlje, se je odražala v njeni agresivnosti na **Bližnjem vzhodu**, posledično smo danes soočeni z begunsko krizo. Tudi **ukrajinska kriza** ima v ozadju iste vzroke. Posledica je slabljenje EU, tako ekonomsko kot tudi politično.

ZDA so svetu vsilile neoliberalni koncept kapitalizma in dominacijo bančnega kapitala, kar povzroča na eni strani revščino in na drugi strani koncentracijo velikega bogastva v rokah peščice bogatinov. V Evropi se to odraža s **periferizacijo Evrope**. Periferija Evrope postaja vse revnejša, vedno več je ljudi, ki živijo pod pragom revščine, vedno več je brezposelnih mladih ljudi brez prave perspektive. Bruselske trojke, fiskalna pravila itd. uničujejo gospodarski razvoj manj razvitih obrobni držav Evropske unije, krepijo pa se osrednje bolj razvite države, kot je Nemčija.

Grški referendum je ne glede na končni rezultat pokazal, da bomo prišli do točke, prek katere se dosedanji trendi ne morejo več nadaljevati. Struktura obstoječih institucij ne daje možnosti za reformistično pot iz svetovne dominacije kapitala.

Kaj v taki situaciji lahko storimo mi? Kaj je naša naloga? Spomnimo se strategije OF s 4. točko njenega programa. Vplivajmo na ljudsko zavest ozaveščanjem našega prebivalstva.

Naval beguncev z Bližnjega vzhoda je večplasten pojav, ki ima svoje civilizacijske, ekonomske, geostrateške in humanitarne vidike. Begunska kriza bo brez dvoma vplivala na Evropo. Že zdaj je razkrila dvoličnost v prvi vrsti Nemčije. Nemška podjetja se veselijo nove izobražene in cenene delovne sile, ki bo dala nov zagonski cikel nemškemu gospodarstvu. Tiste, ki jih ne bodo mogli zaposliti, pa nameravajo porazdeliti po vsiljenih kvotah po evropski periferiji. Taka Evropa nima perspektive, potrebujemo bistveno drugačno Evropo.

Z razvojem Kitajske, ko bodo plače postopoma postajale višje, bo tam proizvodnja postajala dražja in se bo začela iz

Foto: Romana Jemec

Kitajske umikati. Ta trend se že kaže. Išče se cenena delovna sila.

Vodilo delovanja ZB so vrednote, ki so se izoblikovale v toku NOB. In vedno znova si postavljamo vprašanje, kaj te vrednote pomenijo danes. Kaj pomeni danes solidarnost, skrb za sočloveka? To je nekoč pomenila skrb za ranjence. In kaj je to danes? Kaj so danes socialna pravičnost, osnovne človekove pravice? Tudi skozi prizmo teh vrednot se moramo ozreti na problem beguncev in mu bomo morali posvetiti več pozornosti.

V Sloveniji smo soočeni z vedno bolj agresivnimi fašistoidnimi skupinami. Izvajajo se pritiski na sodišča. Reke beguncev so še spodbudile širjenje sovraštva proti drugačnim, izkoriščajo se za zastraševanje, za širjenje ksenofobije. Sovražni govor se je razširil tudi v parlament. Skrb vzbujajoče niso posamezne radikalne fašistoidne skupine, pač pa brezbriznost tako imenovane politične sredine z vrhovi države vred.

Tako imenovana sprava je spet postala priljubljena tema politikov in politikantov raznih barv. Nekateri pa to počno zaradi želje po osebni promociji. O tem ne mislimo polemizirati z nikomer. 16. marca 1990 je takratno Predsedstvo Republike Slovenije sprejelo izjavo o narodni in državljanski pomiritvi. ZZB-NOB je to izjavo vsestransko podprla. Pozitivno se je odzvala 16. marca 1990 tudi Škofovska konferenca. Svečanost pod Krenom, ki sta se je udeležila predsednik Republike Milan Kučan in škof Šuštar, je simbolno ta stališča potrdila. Vsa nadaljnja prizadevanja za tako imenovano spravo pa so samo poskusi rehabilitacije narodnega izdajstva in klerofašizma.

ZB se je in se bo dosledno zavzemala za pomiritev, za mirno sožitje vseh državljanov ne glede na njihova politična prepričanja.

Spomenik esesovcem v Grahovem je mogoč le v Sloveniji, morda le še v Ukrajini in baltskih državah. Zaskrblyujoča je pri tem brezbriznost slovenske politične vrhuške.

Posebno sramotno dejanje pa je postavitve spomenika na Karlovcih pri Velikih Laščah, ki enači izdajalce, esesovce z žrtvami koncentracijskih taborišč in borcev, ki so se borili za obstoj slovenskega naroda. Upajmo, da bo sodišče odločilo odstranitev plošč z imeni borcev in žrtev nacifašizma s sramotnega spomenika.

Danes smo v precejšnji meri prezrti od osrednjih medijev. Osrednja RTV, ki se v pretežni meri financira iz davkoplavevskega denarja, naša stališča preprosto prezre. Posveča pa veliko pozornosti tako imenovanim »pričevalcem«, ki ne samo potvarjajo zgodovino, ampak ponovno trosijo sovraštvo in razdor. Razni ponarejevalci zgodovine so tam kar redni gostje. Tudi osrednji tiskani mediji našim proslavam in stališčem posvečajo bolj malo prostora. Prodremo lahko le v »pisma bralcev«. Ustvarjajo se stereotipi.

V preteklem obdobju smo podali 27 javnih izjav organov Zveze o aktualnih družbenoekonomskih razmerah in o odnosu do NOB. Nekatere so našle pot v medije, nekatere pa so bile prezrte. Naša sporočila in stališča v mnogih primerih ne najdejo poti do naših članov, celo do predsednikov krajevnih organizacij ne. Obveščenosť naši članov je ključna za uspeh našega delovanja. Novi člani se pogosto pritožujejo, da so se vpisali, potem pa jih nihče več ne pokliče, počutijo se pozabljene. Tudi s širjenjem Svobodne misli nismo bili posebej uspešni, to pa seveda ne velja za vse naše krajevne organizacije. Na tem področju bo treba marsikaj postoriti.

V preteklem obdobju smo imeli letno povprečno 390 proslav in 664 komemoracij. Ugotavljam, da je na mnogo proslavah udeležba vsako leto večja in da je vedno več tudi mladih. Mnoge od teh proslav so skromne, toda sežejo globlje v srce. Tudi z malo denarja se da doseči veliko. Tu gre zahvala našim tovarišicam in tovarišem, ki žrtvujejo mnogo svoje energije za organizacijo in pripravo vseh teh dogodkov. Zahvala gre tudi ravnateljem in učiteljem šol, ki sodelujejo na teh proslavah. Tudi to je način, kako pripovedujemo mladim o naši zgodovini, ki jo šolski učbenik in programi prezrejo. To je tribuna, kjer ne obujamo samo spominov na našo borbo, na preteklost, ampak spregovorimo tudi o naši sedanjosti, kjer si postavljamo vprašanja, kaj vrednote NOB pomenijo danes. Preteklo obdobje je bilo obdobje obletnic, na katerih smo obeležili ključne dogodke naše preteklosti, nastajanje slovenske države, od kočevskega zbora do formiranja prve slovenske vlade v Ajdovščini.

Letos smo praznovali 70. obletnico zmage nad fašizmom. Osrednja svečanost je bila proslava dneva zmage 9. maja v Ljubljani. Naši politični vrhovi se tega v veliki večini niso upali izreči. Govorili so le o 70. obletnici konca druge svetovne vojne.

Proslavili smo zadnjo bitko in zmago nad nemško vojsko v Evropi 16. maja na Poljani.

Kot vsako leto smo tudi letos praznovali priključitev Primorske. Ljudje še niso pozabili govora predsednika vlade ob 70. obletnici ustanovitve prve slovenske vlade v Ajdovščini.

V Tolminu se je zgodilo nekaj, kar se ne bi smelo zgoditi. Govor slavnostnega govornika je bil moten z žvižganjem, ki je trajalo ves čas govora. Priključitev Primorske je rezultat naše borbe, je nekaj, kar ima za Primorce in ves slovenski narod poseben pomen, je vesel in hkrati tudi žalosten dan, saj je del slovenskega ozemlja ostal zunaj matične domovine.

Taka slovesnost ne sme biti motena, čeprav lahko razumemo rastoče nezadovoljstvo mlajših generacij z (žalitvami vrednot NOB) nekaterimi vladajočimi politikami.

V preteklem obdobju je bila aktivna večina naših komisij oziroma delovnih teles, v povprečju je bilo 20 sej na leto. Pri tem ne štejem seje GO in predsedstva.

V preteklih štirih letih je bila najaktivnejša komisija za mednarodne odnose. Ob tej priliki se moramo posebej zahvaliti tovarišu Štefanu Cigoju, ki je vodil to komisijo.

Redno smo se srečevali in vzdrževali stike z borčevskimi organizacijami na območju naše nekdanje države. Zadnje tako srečanje je bilo letos v januarju v Šmarjeških Toplicah. Dogovorili smo se za koordinirano medsebojno sodelovanje in za obiske nekaterih pomembnejših prireditev na območju nekdanje Jugoslavije. Posebej naj izpostavim proslave bitke na Sutjeski, obletnice drugega zasedanja Avnoja v Jajcu in praznovanja dneva mladosti v Kumrovcu.

Dvakrat na leto smo se srečevali s hrvaškim SAAB in se dogovarjali za skupne proslave in komemorativne svečanosti na obeh straneh meje od Bedenice do Kučibrega.

Intenzivirali smo sodelovanje s koroškimi partizani.

Sodelovanje z ANPI-jem sosednjih pokrajin je bilo v celotnem štiriletnem obdobju zelo dobro in intenzivno, za kar gre zahvala v prvi vrsti našim primorskim združenjem. Letos je to sodelovanje dobilo še dodaten zagon, ko smo se sestali s predsednikom ANPI-ja Italije tov. Smuraglijo in podpisali sporazum o sodelovanju tudi na nivoju obeh krovnih organizacij.

Združenje Zveze borcev iz Kopra že več let uspešno deluje v Jadransko-jonski iniciativi oziroma »Forumu permanente«. Tu moramo dati priznanje tovarišu Lucijanu Peliconu.

Z rusko veteransko organizacijo smo na začetku leta podpisali sporazum o sodelovanju in od takrat se naše sodelovanje uspešno nadaljuje, prišlo je do več srečanj. V aprilu smo se udeležili skupaj z drugimi SUBNORJI dvodnevne srečanja veteranskih organizacij v Moskvi.

Lani se je naša delegacija udeležila 70. obletnice zavezniškega izkrcanja v Normandiji. Letos pa je bil predstavnik ZZB tovariš Mirtič povabljen v državno delegacijo na praznovanje 70. obletnice zmage nad fašizmom v Moskvo. Bili smo edina veteranska organizacija, ki je imela svojega predstavnika na slavnostni tribuni.

Smo člani svetovne federacije veteranov. Skupaj z Veterani 91, Društvom Sever in Vojnimi invalidi, ki so prav tako člani Svetovne federacije veteranov, se dogovarjamo in skupaj delujemo v Svetovni federaciji veteranov. Letos smo se udeležili svetovnega kongresa, ki je bil na Poljskem.

Število članstva Zveze je od konca leta 2011 do konca 2014 upadlo za 3.606 članov, čeprav se je letno v našo organizacijo vključilo povprečno 1.977 novih članov. Priliv novih članov je

v precejšnji meri odvisen od aktivnosti posameznih krajevnih organizacij oziroma njihovih vodstev. Kjer so ta aktivna, je priliv novih članov velik, kjer pa so pasivna, pa priliva novih članov skorajda ni. Novi mlajši člani prinašajo v našo organizacijo nov zagon, nove ideje. Pomlajevanje naše organizacije je pomembna naloga vodstev na vseh ravneh naše organizacije, da bomo lahko še bolj širili vrednote, ki so se rodile med NOB, in ozaveščali naše državljane.

Od začetka leta 2011 do danes so nastala štiri nova združenja. Mi nastajanja novih združenj ne spodbujamo in jih tudi ne oviramo, spoštujemo in sprejemamo odločitve naših članov. Tako mislim, da je prav, in tako bomo ravnali tudi v prihodnje.

Delovanje Zveze moramo spraviti v finančni okvir, ki ga dopušča letni priliv prihodkov. To pomeni, da bomo morali bistveno zmanjšati stroške delovanja Zveze. V ta namen smo na zadnji seji GO dne 6. 7. 2015 določili delovno skupino oziroma proračunsko komisijo. Bila je narejena strokovna analiza finančnega poslovanja od leta 2008 dalje. Komisija je obravnavala več možnosti zmanjšanja stroškov, na osnovi katerih bo izdelan predlog proračuna Zveze za naslednje leto in srednjeročno obdobje, istočasno pa tudi ukrepe, da zagotovimo nadaljnje nemoteno izhajanje Svobodne misli.

Predlog letnega in srednjeročnega proračuna bodo potem obravnavali finančna komisija, nadzorni svet in predsedstvo. Usklajen predlog bo osrednja točka naslednje seje GO. Danes razpravljati o tej temi, pomembni za delovanje celotne organizacije, je še prezgodaj.

Še mnogo je tem, o katerih bi lahko govorili. Poskušal sem biti kar se da kratek. Lahko pa še kakšno temo odpremo v razpravi.

GOVOR DR. MATJAŽA KMECLA NA KOMEMORACIJI PRI SPOMENIKU 24 TALCEV V LJUBLJANI 13. 10. 2015

Ob takem spominu je sleherna beseda prazna fraza. Tisto so bila življenja, mi govorimo samo besede.

Edini greh vseh takrat pobitih nesrečnikov, ki se jih danes spominjamo, je bil, da so nosili v srcu domovino. Prav tako tudi vseh drugih tisočev Slovencev, ki so na enako krvav način končali svoje življenje – edino! Ki pa so jim ga z vso politično in soldateskno surovostjo na silo in krvavo vzeli.

Danes se pripravimo, kdo da je bil kriv v tistih dneh in časih za morijo, in nam nikakor noče v glavo, da so to bile najpoprej in predvsem tiste vojske drobnih in primitivnih firerjev in dučejev, ki se jim je zdelo imenitno, da so nekaj 'več', da so 'nadjudje' in da lahko zato tu počenjajo, kar hočejo. Da med drugimi narodi in narodiči lahko po svoji volji pokončajo tudi našega, saj ni tako zelo velik, da ga ne bi mogli. Ob tem pa vsakogar, ki bi se temu upiral, brez milosti in vsem za 'zgod' usmrtijo: kdor noče

Foto: Nik Rovani

umreti, ga pač 'pravično' ubijejo. Z njim vred pa za vsak primer tudi množico drugih. Še nekaj let njihove začetne 'zmagovitosti' je manjkalo, in nas z njihovimi hlapčiči vred ne bi bilo več. Tudi nikogar več, ki bi lahko razpravljal, ali je bilo iztrebljenje Slovencev prispevek k 'demokraciji' ali ne; in kdo je izdajal in kdo ne. - Ali je ob tem kaj nejasnega?

Kakšnih 50.000 upornih življenj naših ljudi je takrat ostalo na 'oltarju domovine' in namesto da blatimo njihov spomin s kregom o 'komunajzarjih' in podobnih rečeh, položimo raje rože k njihovemu spominu in recimo: »Naši ste bili, globoko vas spoštujemo, z vso svojo svobodo in samostojnostjo ostajamo zavezani vašim žrtvam! Po starozavezno ste za zmeraj vzidani v naš današnji dom, ker so vaši ideali naša svoboda. Kdor se je takrat spozabil nad vašimi življenji in ravnal drugače, temu vsaj v svojem imenu sicer danes lahko odpuščamo.«

Imamo pa slejkoprej v misli vsaj dvoje: da zgodovina ostaja tudi poslej ista z vsemi dejstvi vred – in da nam narava vsem že ob rojstvu nameni enako smrtno usodo; noben krvnik ali izdajalec ji ne uide; v smrti ni nikogar, ki bi bil kaj več.

Zraven pa imamo v misli tudi Prešernovo misel, da človek premine, da pa človeštvo ostane; in da zato tudi ne premine nič, kar zanj storimo. - Mislimo raje na to, kakšen svet bomo zapustili prihodnjim rodovom: naj ne bo tak, kot je današnji, naj bo to svet brez sovraštva in preprirov, bogat gmotno in vrednotno. Zdaj smo žal daleč od tega. Poskrbimo, da nas prihajajoče generacije ne bodo preklinjale, če nas že ne bodo mogle imeti v hvaležnem spominu. Najbrž pa, upamo, ne bo treba nikomur od nas plačevati dolžnosti in zvezanosti tem rodovom z življenjem – to je s tistim največ, kar imamo, in s čimer je vero v svobodo in pravičnost plačalo tudi teh 24 postreljenih talcev – ob katerih spominu smo se zbrali tukaj, sredi Ljubljane.

Slava jim, in večna hvaležnost naj sije nad njihovim spominom!

GOVOR ANE BLATNIK, KOROŠKE SLOVENKE IN AVSTRIJSKE POLITIČARKE, NA PRIREDITVI OB 72. OBLETNICI 1. KONGRESA SLOVENSKE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKE ZVEZE V DOBRNIČU 11. OKTOBRA 2015

Spoštovane dame in gospodje, cenjeni častni gostje,
drage prijateljice in prijatelji, tovarišice in tovariši!

Zelo sem počaščena za priložnost, da vam danes smem spregovoriti, da ste me izbrale kot Avstrijko in koroško Slovenko in ker v meni vidite žensko, ki se trudi in zavzema za življenje v miru in svobodi, za socialno pravičnost, za človeško pravico ter za enakopravnost na vseh področjih, predvsem za enakopravnost med spoloma.

17. in 18. oktobra 1943 je bil prvi kongres Slovenske protifašistične ženske zveze – tukaj v Dobrniču. Ustanovila se je prva politična ženska organizacija na Slovenskem. Na kongresu so žene potrdile odločitev, da se bodo bojevale do osvoboditve in sodelovale v graditvi slovenske državnosti.

Danes, na spominski slovesnosti ob 72. obletnici Slovenske protifašistične ženske zveze, govorim pred peščico njenih še živih udeleženk in pred vami, ki s svojo številno prisotnostjo v Dobrniču iz leta v leto pričate o tem, da gre za zelo živo in trdoživo izročilo, ki ga ni vredno samo spoštovati in se ga spominjati, ampak ga velja tudi nadaljevati danes in jutri.

In prav zgodovina slovenskih ženskih gibanj je zgodovina boja proti vojni, proti fašizmu in nacizmu, je zgodovina boja za človeka vredno življenje.

V nobenem človeškem obdobju ni napredka brez skupin, kot je bila in je vaša. Brez ljudi, ki se z neuklonljivim zavedanjem, da imajo prav, postavijo po robu krivici, neumnosti, zatiranju, diskriminaciji. In pri tem vztrajajo, četudi žal ne gre brez žrtev.

Strahotno trpljenje, ki so ga v času nacionalsocializma povzročili ljudje drugim ljudem, je le težko spraviti v besede. Kljub temu je treba to poskušati vedno znova – v spomin vsem, ki so morali prenašati strahote, vsem, ki so jih sistematsko oropali pravic in ki so jih pomorili, ker niso odgovarjali poblazneli rasistični ideologiji nacistov, ker so se uprli, ker so veljali za politično nezanesljive ali pa zato, ker so bili preprosto drugačni.

Naša dolžnost je, da umrle in preživele počastimo s svojim spominjanjem; dolžnost, da se seznanimo z njihovimi življenjskimi zgodbami, z njihovim pretresljivim opisovanjem strahu, izkoriščanja, fizičnega in duševnega nasilja, mučenja, medicinskih eksperimentov in umorov.

Spomin na strahotna dejanja nacionalsocialistov nam nalaga obvezo, da bomo prispevali k temu, da se nacionalsocialistični zločini proti človeštvu ne bodo ponovili.

Za kulturo spominjanja ne zadostuje le poznavanje zgodovinskih dejstev. Nedojemljivih doživetij iz preteklosti se v

Foto: Jožica Hribar

polni meri zavemo predvsem tedaj, ko se soočimo z dejstvom, da ima trpljenje ime, da stojijo za strahotami, za katere smo izvedeli, usode, ki nas pretresejo. Dejstvo, da je med nami vedno manj prič časa, ki bi nam pripovedovale o doživetem, pomeni neizmerno izgubo. Pred tem ozadjem bomo morali čim prej razmišljati o tem, kako bo ta razvoj vplival na posredovanje naše zgodovine v prihodnje in na naš odnos do tega.

Da smo v svojem spominjanju tudi verodostojni, ne pomeni samo, da se priznavamo k demokraciji, miru in toleranci, temveč tudi, da bomo te vrednote tudi aktivno živeli in jih zastopali. To pomeni, da bomo odločno nastopali proti ideologijam, ki zaničujejo človeka, proti rasizmu, antisemitizmu – tako v političnem kot tudi v privatnem kontekstu.

Odgovornosti ne nosimo le za to, kar počnemo, temveč tudi za tisto, kar dopuščamo, da se zgodi. Če je prizadeto človeško dostojanstvo, ne smemo odvrniti pogleda stran, temveč moramo pogledati tja, ne smemo molčati, moramo se vmešati.

Molk ščiti tiste, ki nočejo misliti na strahote.

Moramo se spoprijeti s strahoto, da se ji lahko upremo.

Seznaniati moramo z vsem, kar vemo, naslednjo generacijo – tudi o vlogi in pomenu upora.

Nobena sprememba se ne zgodi brez vztrajnosti, najsi gre za družbo in domovino, politiko in zakone, osebne odnose in družino.

Dejstvo je, da so se pravice žensk tudi v vojnih časih krepile, za kar imajo članice antifašistične zveze in poznejših ženskih društev neprecenljive zasluge.

Zavedati se moramo, da so predsodki proti ženskam dandanes sicer manj očitni, a niso izginili, in ženska vprašanja ostajajo na tapeti družbenih interesov.

So aktualna tu – v Sloveniji – in tudi pri nas v Avstriji.

Povsod gre za iste pravice, to je enakopravnost med spoloma, ki se vse do danes še ni razpletla – in je zelo aktualna, na žalost tudi v 21. stoletju, pri delovnih mestih, pri gospodinjskem delu doma, pri vzgoji otrok, pri razdelitvi dela, ki je plačano, to

je v podjetjih, in delu tudi doma v gospodinjstvu, kjer delo ni plačano.

Zato si moramo prizadevati za:

- ekonomsko samostojnost žensk,
- čim boljše možnosti za izobrazbo,
- enakopravnost pri zasedanju državnih funkcij,
- enakopravnost v različnih institucijah in komisijah,
- enakopravnost pri zasedanju vodilnih mest v gospodarstvu,
- enakopravnost, pri zasedanju političnih mandatov.

Že desetletja ostajajo pomembne odločitve izključno domena moških.

Nočem zahtevati več, kot imajo moški – ampak tudi ne manj!

Dejstvo je, da

- imajo ženske praviloma nižje dohodke;
- težje najdejo zaposlitev ali dalj časa čakajo na prvo zaposlitev;
- hitreje ostanejo brez zaposlitve;
- so pogostejše žrtve fizičnih in drugih zlorab, zato se v kriznih stanjih veliko pogostejše znajdejo na družbenem robu;
- starejše ženske nosijo posledice slabše plačanega dela, zato je med njimi več takih z nižjimi in najnižjimi pokojninami;
- je na njih večje breme gospodinjstevskih opravil in vzgoje otrok;
- žensk ne vidimo veliko v organih odločanja;
- in na vodilnih mestih v gospodarstvu;
- se ne morejo prebiti v parlament, v občinske svete ali do mesta županje.

V Avstriji je ženski delež v povprečju pri razdelitvi političnih mandatov samo 33-odstoten, zato

- hočemo nujno minimum 40 odstotkov, kar je zapisano v naših statutih, vendar resničnost kaže drugo sliko;
- se bojujemo za kvoto (ki jo vi že imate).

Čeprav statistike prikazujejo, da so ženske bolj izobražene od moških, imamo pri nas več maturantk kot maturantov, več študentk kot študentov ... Čeprav vemo, da so podjetja bolj uspešna, če v podjetju delajo moški in ženske. Čeprav je ženski delež v družbi čez 50 odstotkov ...

Pesimizem? Ne. Dobro je, da pogledamo resnici v oči.

Vem, da se je že veliko spremenilo – predvsem ker so se žene uprle, trudile in se zavzemale za enakopravnost med spoloma (v Avstriji Dohnal, Barbara Prammer).

Zavedati se moramo, da se mora ta proces nadaljevati.

Imamo veliko žensk, ki hočejo sodelovati, sooblikovati, soodločati.

Zaradi tega je zelo pomembno:

- da imamo dobro urejeno celoletno otroško varstvo s fleksibilnim delovnim časom, ki ustreza staršem;
- da mora partnerska vzgoja zagotoviti pravičnejšo delitev ustvarjenega, pa tudi pravičnejšo delitev dela sploh – tako plačanega kot neplačanega;
- razdeliti na polovico gospodinjstvo delo doma;

- izobraževanje, socialna varnost, kultura ... naj postanejo prioriteta.

Pogosto slišimo od šovinističnih moških, a žal tudi od neosveščenih žensk, da politika ni za ženske.

Iz svoje izkušnje vam hočem reči, da je politika velik izziv – zame pa veliko veselje. Veselje, ker lahko veliko spremenim, soodločam, sooblikujem – vse v prid za dobro, svobodno, socialno, solidarno, človeško, demokratično prihodnost. Hvala.

GOVOR DR. MARJANA ŽNIDARIČA NA SPOMINSKI SLOVESNOSTI OB SREČANJU BORCEV IN AKTIVISTOV NA ČRETI 3. OKTOBRA 2015

Spoštovane borke in borci, tovarišice in tovariši, dragi gostje!

V veliko zadovoljstvo in čast mi je, da vam lahko spregovorim na tem svetem kraju štajerskega partizanstva. Dobrovlje so namreč bile poleg Pohorja zibelka oboroženega odpora proti okupatorju na slovenskem Štajerskem. Že od začetka vstaje so bile nekakšno izhodišče ne samo savinjskih, temveč tudi drugih štajerskih partizanov. Tu so se enote zbirale in preurejale, od tod so nato odhajale v druge predele Štajerske. Tukajšnje prebivalstvo jih je kljub ogromnemu tveganju in velikim žrtvam ves čas podpiralo in varovalo.

Tako je bilo leta 1941, še bolj leta 1942. Kljub temu da je nemška okupacijska oblast spomladi 1942 Dobrovlje razglasila za zaprto ozemlje, je štab 2. grupe odredov po prihodu na Štajersko septembra 1942 tu imel svoj tabor. Tudi v naslednjih letih so bile Dobrovlje eno od stalnih zatočišč in zbirališč štajerskih partizanov.

Zato vam kot zgodovinar, ki se že tako rekoč pol stoletja ukvarjam s preučevanjem zgodovine druge svetovne vojne in slovenskega osvobodilnega boja, želim spregovoriti o okoliščinah in razmerah, v katerih je nastajal oboroženi odpor proti nacističnemu okupatorju tukaj na slovenskem Štajerskem leta 1941, v letu, ko je bilo še zelo malo takih, ki so pogumno zgrabili za orožje in se uprli nasilju in nezaslišanim krivicam. Ravnozato ne bo odveč tudi nekaj besed o tem, kako in zakaj so se ljudje v času, ko je vsa Evropa ječala pod nacističnim škornjem, odločali za tako tvegano pot, za katero je bilo malo možnosti, da se bodo z nje vrnili živi. To se mi zdi še toliko bolj pomembno, ker letos proslavljamo 70. obletnico zmage nad nacizmom in fašizmom, osvoboditve in konca vojne, ki je zahtevala skoraj 60 milijonov človeških življenj. Zaskrbljujoča je ugotovitev, da se je človeštvo iz te tragične zgodovinske izkušnje zelo malo naučilo, saj v apokaliptičnem vrtincu globalnega kapitalizma nevarno dobivajo moč in veljavo podobni družbenoekonomski in politični pojavi, ki so pred tri četrt stoletja skoraj pahnili svet v brezno samouničenja. Zato je nujno, da ta občecivilizacijski vidik takratne zmage dobrega nad zlim in vrednote, ki so iz tega izšle, ostanejo trden zgodovinski spomin in resno opozorilo, da se kaj takega ne sme nikoli več ponoviti.

Nesporno dejstvo je, da je nacistično-fašistična okupacija aprila 1941 pomenila največjo prelomnico v dotedanji zgodovini slovenskega naroda. Spremembe, ki jih je povzročila, so se čutile na vsakem koraku. Spremenjen je bil upravno-politični sistem, gospodarstvo je začelo takoj služiti potrebam okupatorjevega vojnega stroja, okupatorjevi potujčevalni ukrepi so ljudem odvzeli vsakršno človeško dostojanstvo, ogrožena sta bila osebna varnost in življenje ljudi. Za večino slovenskega prebivalstva se je začelo obdobje golega boja za obstanek. Odpor proti okupatorjem je ostal edina alternativa, ki je še dajala upanje na preživetje slovenskega naroda, terjala pa je velik krvni davek.

Vsi trije okupatorji so hoteli zasedene slovenske pokrajine čim prej vključiti v svoj državni sistem. Cilj vseh pa je bil enak: potujčiti in s tem uničiti slovenski narod kot etnično skupnost. To smrtno obsodbo so začeli takoj in natančno izvajati, vsak na svoj način in z različnimi sredstvi in ostrino. Kljub velikemu razočaranju zaradi hitrega zloma jugoslovanske vojske aprila leta 1941 in kljub uspehom okupatorjevih raznarodovalnih ukrepov ter propagande je v narodno zavednih Slovencih zgodaj dozorelo spoznanje o nujnosti odpora, o čemer pričajo nekatere spontane odporiške akcije že v prvih tednih okupacije. Zaradi hudih potujčevalnih ukrepov, zlasti nemškega okupatorja, se je bilo treba hitro organizirati. Tako je bila na pobudo komunistov že konec aprila 1941 ustanovljena pluralna OF, ki je v vseh slovenskih pokrajinah omogočala dovolj vsenarodne in demokratične temelje za skupni boj proti okupatorjem, ne glede na politično in socialno pripadnost.

Čeprav je osvobodilno gibanje na Slovenskem usmerjalo enotno vodstvo, so veljale za posamezne slovenske pokrajine značilnosti in posebnosti, ki so bile posledica različnih dejavnikov. Ena vidnejših posebnosti osvobodilnega boja na slovenskem Štajerskem je bila, da ni prišlo do razredne, niti socialne diferenciacije ne leta 1941 ne pozneje in da ni bilo domačega protiosvobodilnega gibanja in kvizlinških enot, če odmislimo minorni pomen tako imenovanih Zmagoslavovih četnikov. Zlasti pri kmečkem prebivalstvu so naleteli na odločen odpor nacistični ukrepi proti slovenski duhovščini. Nemški okupator je v slovenski duhovščini in izobražencih videl glavni steber slovenstva in zveste nadaljevalce Slomškove in Maistrove

politike obrambe slovenske severne etnične meje pred pritiski velikonemškega nacionalizma. Zato tudi ni bilo bistveno, kdo bo upor organiziral in vodil, ključno vprašanje je bilo, kako se čim prej s silo upreti.

Oborožena vstaja na slovenskem Štajerskem se je začela v zelo neugodnih razmerah. Zaradi veliko ostrejšega okupacijskega režima kot v Ljubljanski pokrajini so priprave na vstajo potekale v večji tajnosti in bolj previdno. Na njen razvoj je močno vplival predvsem množični izgon narodno zavednih Slovencev. K zgodnjemu začetku oborožene vstaje je največ pripomogla povezava zavednih Slovencev različnih svetovnonazorskih usmeritev, zlasti komunistov in krščanskih socialistov. Rezultat tega je bila zgodnja ustanovitev PO OF, že 22. maja 1941. Vstaja je v kratkem času zajela vso pokrajino, od prve uporniške akcije v Mariboru 29. aprila – samo tri dni po Hitlerjevem obisku prek nastajanja prvih partizanskih čet in njihovih akcij poleti do »brežiškega pohoda« Štajerskega bataljona jeseni leta 1941.

Partizanske enote na Štajerskem so nastajale zgodaj, prej kakor na italijanskem zasedbenem ozemlju, celo nekoliko prej kot na Gorenjskem, vendar ne v tako velikem številu. Julija leta 1941 so nastale Pohorska, Savinjska, Revirska in Celjska četa ter Šaleška partizanska skupina, Krško uporniško skupino pa je okupator zaradi izdaje uničil že na zbirnem mestu konec julija. Mesec dni pozneje je podobna usoda doletela Celjsko četo. Na začetku oktobra 1941 so se na Grmadi nad Plešivcem Pohorska, Savinjska in Revirska četa na podlagi smernic glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet združile v Štajerski bataljon, konec oktobra pa je bila ustanovljena še Brežiška četa. Tudi njo je okupator zaradi slabega prikrivanja uničil že po mesecu delovanja. Leta 1941 je bilo torej na Štajerskem osem partizanskih enot (pet čet, dve partizanski skupini in en bataljon), v katere je bilo vključenih 266 borcev in bork.

Kljub težavnim razmeram so štajerske partizanske enote poleti in jeseni leta 1941 izvedle nekaj akcij, pomembnih v slovenskem okviru. Tako je Revirska četa 9. avgusta izvedla prvi napad na sovražnikovo postojanko na Slovenskem, samo dva dni pozneje je Pohorska četa napadla orožniško postajo v Ribnici na Pohorju in 17. septembra izbojevala pomembno zmago na Klopnem vrhu, po kateri je sledila okupatorjeva razglasitev Pohorja za zaprto ozemlje. Savinjska četa je 25. avgusta napadla premogovnik v Zabukovici, Štajerski bataljon je takoj po ustanovitvi z napadom na Šoštanj v noči na 8. oktober izvedel prvi napad na mesto v Sloveniji, 26. oktobra pa na Čreti na Dobrovljah izbojeval zmago v prvem pozicijskem boju z enotami nemškega okupatorja. S tem je bila tudi potrjena upravičenost združitve štajerskih partizanskih čet v bataljon s ciljem zaustaviti nacistični etnocid nad Slovenci ter dvigniti nacionalno zavest in zaupanje ljudi v partizansko vojsko. Štajerski bataljon je s svojo aktivnostjo in kljub ne najbolj uspešnemu »brežiškemu pohodu« konec oktobra in na začetku novembra 1941 še kako upravičil svoj obstoj, saj je močno razgibal celotno Savinjsko dolino in dobršen del Kozjanskega ter ljudem vlil novo upanje.

Še beseda, dve o boju na Čreti oktobra leta 1941, zaradi katerega smo danes tukaj. Po napadu na Šoštanj se je Štajerski bataljon iz Šaleške doline umaknil na Dobrovlje, kjer se mu

je pridružilo nekaj novih borcev iz Prlekije, Medžimurja in od drugod, v bataljon pa je prišel tudi novi poveljnik, prekaljeni španski borec Franc Rozman - Stane, ki je takoj preuredil enoto in začel priprave na akcije. Bataljon je zaživel pravo vojaško življenje. Sredi oktobra je bataljon začel izvajati akcije. Omenim naj samo, da je patrolja 17. oktobra likvidirala oskrbnika planinskega doma na Šmohorju nad Laškim Ivana Krapeša in Marijo Breclj, ki sta stikala za partizani in terorizirala okoliško prebivalstvo. V noči na 23. oktober je skupina borcev izvedla uspešno rekvizijsko akcijo v Mozirju, pod vodstvom poveljnika Rozmana je 40 borcev 25. oktobra zvečer napadlo in delno zažgalo graščino Štrosnek pri Gomilskem in ob tem zajelo zagrizenega nemčurja Ivana Čmaka, njegovo ženo in grajskega vrtnarja. Partizani so za zajete talce zahtevali izpustitev 10 slovenskih zapornikov, med njimi tudi Leona Novaka in Jožeta Hermanka. Bataljon se je na Dobrovlje vrnil sredi dopoldneva 26. oktobra. Namesto odgovora v zvezi z ujetniki je že zgodaj popoldne prišlo do okupatorjevega napada na partizanski tabor na Čreti, ki je bil takrat v tamkajšnjem župnišču. Ker je poveljnik Stane ostal na terenu, da bi pripravil nove akcije, je poveljevanje znova prevzel Jože Letonja - Kmet. Sovražnik je v napad poslal vod policije, oddelek motoriziranih orožnikov ter orožnike iz Gomilskega, Braslovč in Šmartnega ob Paki, pa tudi vermane iz Žalca, Braslovč in Celja.

Najprej je prišlo do spopada med sovražnikovo predhodnico z bataljonovo zaščitno patroljo. Pravi sovražnikov napad se je začel ob 16. uri in je trajal do noči. Teren okrog cerkvice Sv. Katarine na Čreti je bil za obrambo zelo ugoden, saj se je sovražnik lahko približal samo po čistini. Napadalci so dvakrat zaman poskušali prebiti partizansko obrambo. Sovražnik se je v mraku umaknil in takoj zastražil vse poti na Dobrovlje ter se začel pripravljati za drugi dan na dokončni obračun s partizani. Sovražniku so prišle na pomoč še enote 321. in 921. bataljona deželnih strelcev, ki pa so naslednje jutro udarile v prazno, ker je bataljon ponoči neopazno zapustil položaje na Čreti in se dobesedno pretihotapil v dolino, kjer se je razdelil na dve skupini, ki sta nato ločeno nadaljevali pot proti Grižam. Tam sta se 28. oktobra zjutraj znova sestali in še istega večera krenili proti Kozjanskemu na »brežiški pohod«. Tik pred odhodom s Črete so partizani ustrelili ujetnike z gradu Štrosnek. Z bojem na Čreti je Štajerski bataljon doživel ognjeni krst in v več kot dvehurnem boju izbojeval pomembno zmago. Z vdorom v Šoštanj in bojem na Čreti je Štajerski bataljon pokazal svoje sposobnosti tako v napadu kot v obrambi. Čeprav se je branil v neugodnih vremenskih razmerah (v snegu), mu je uspelo zadati sovražniku izgube (imel je pet ranjenih, od katerih je eden pozneje umrl), nato pa se spretno izmuzniti iz njegovega obroča in oditi na nov teren.

Tovarišice in tovariši, oditi v partizane leta 1941 je bilo veliko in pogumno, za marsikoga tudi avanturistično dejanje, »korak v neznano«, kot je to v svojih spominih označil Ante Novak. Obeti za peščico prvih pogumnežev niso bili rožnati. Čakali so jih neizprosni boj z ogromno sovražnikovo premočjo, nenehno preganjanje, spanje pod drevesom ali milim nebom, v podzemni luknji, morda na kakem skednju ali kozolcu, pretiła sta jim glad, mokrota, mrz, sneg in še marsikaj. A so vseeno šli! Kdo so bili ti pogumneži? Večinoma ljudje s trdno zavestjo in neizmernim

domoljubnim nabojem, da je treba narodovo in osebno čast ter svobodo in dostojanstvo braniti za vsako ceno ne glede na žrtve. Vmes se je našlo tudi nekaj zanesenjakov, ki pa jih je že prva burja borb in trpljenja strla in odpihnila. Vsi pa so bili optimisti in večina jih je verjela, da bo vojne konec še pred zimo. Vera v njihovo narodnoobrambno poslanstvo jim je dajala veliko moč. Na svoj način so bili tudi lahkomišelnosti in si niso belili glave, kako rešiti kakšen problem. »Bo že kako« je postala vsakdanja partizanska krilatica za reševanje težav. In res je bilo!

Psihično stabilnost jim je krepilo tudi spoznanje, da so njihovi komandirji in komisarji ljudje z močnim čutom odgovornosti in so se pripravljali raztrgati za svoje borce. Ravno zato je partizan, če so mu razpadli čevlji, znal svoje boste nože zaviti v cunje in vztrajati v boju. Kljub pogostim in dolgim maršem ter hudi utrujenosti je partizan potrpežljivo nosil svojo opremo, ki nikdar ni bila lažja od 20 kg, brez pomisleka in godrnjanja je nosil ali vlekel s sabo bolnega ali ranjenega tovariša soborca. V prvih partizanskih četah so bili vsi borci brez pravih partizanskih izkušenj, zato so jim še kako prav prišla znanja redkih španskih borcev ter peščice vojakov in podoficirjev, ki so že služili v jugoslovanski armadi. Prvi partizani so črpali življenjske izkušnje kmetov, gozdarjev, drvarjev, lovcev, skavtov, predvsem pa iz vsakodnevnih lastnih borb in preizkušenj. Naučili so se zabrisati sledove, biti nevidni in neslišni, hoditi v temni noči, kašljati brez hrupa, kuriti brez dima in sija; naučili so se vse, kar jim je omogočala ali od njih zahtevala hosta.

Skratka, borci v prvih partizanskih enotah, pa tudi tisti, ki so se za ta korak odločili pozneje, so bili res junaki, ki jim bo slovenski narod več en dolžnik. Zato bodimo ponosni nanje, na njihovo žrtev, na njihov pogum, na njihov tovariški odnos do soborcev, na njihovo zvestobo svojemu prepričanju in lastnemu narodu. Zato ne dovolimo, da kdor koli omalovažuje in blati slovenski osvobodilni boj ter pači zgodovinsko resnico o tem boju. Slovenski osvobodilni boj v drugi svetovni vojni bo še dolgo nepresežena vrednota v slovenski zgodovini, moralni kapital, ki edini nekaj velja tudi zunaj naših meja, kapital, s katerim se lahko enakovredno in ponosno postavimo ob bok velikim. Kdor tega ne dojame, ve o življenju zelo malo, o zgodovini pa še manj.

GOVOR GENERALMAJORJA DR. ANDREJA OSTERMANA, NAČELNIKA GENERALŠTABA SLOVENSKE VOJSKE, NA PROSLAVI OB 71. OBLETNICI ZMAGOVITIH BOJEV 18. DIVIZIJE V KOPRIVNIKU 19. 9. 2015

Spoštovani župan Občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič,

člani borčevskih, veteranskih in drugih domoljubnih organizacij,

spoštovani predsednik območnega Združenja borcev za vrednote NOB Kočevje gospod Jože Oberstar, spoštovani vsi zbrani, lepo pozdravljeni.

V posebno čast mi je, da vas lahko v imenu Slovenske vojske nagovorim tu v Koprivniku, kjer se spominjamo zmagovitih bojev 18. divizije NOB pri obrambi Bele krajine izpred 71 let, 74. obletnice upora proti okupatorju in ustanovitve Osvobodilne fronte, 24. obletnice slovenske osamosvojitve in praznujemo tudi bližajoči se praznik Občine Kočevje.

Jesen 1944 je bila za partizansko vojsko na Dolenjskem in Notranjskem na območju tedanje Ljubljanske pokrajine zelo naporna. Krepile so se nasprotnikove sile, vdirale na osvobojeno območje, zato je morala partizanska vojska v hudih bojih pokazati vse do tedaj pridobljene bojne izkušnje in vojaško znanje. V začetku novembra 1944 so se nemška poveljstva odločila za vdor v Belo krajino, ki so jo zasedale partizanske brigade. Operacijo, pri kateri so krenili iz Novega mesta in Kočevja proti Beli krajini, so poimenovali Snežni metež. Prav tu, v Koprivniku, so se številčno močnejšemu nasprotniku zoperstavile enote 18. divizije – Ljubljanska in Levstikova brigada ter jurišni bataljon.

Izredno dobro so izkoristile taktično situacijo in v hudem boju nasprotniku prizadejale težke izgube ter preprečile zasedbo Bele krajine. To je omogočilo, da je Bela krajina ostala središče partizanskega osvobojenega ozemlja do aprila 1945. Zaradi tega in zaradi pronicljivo izpeljane vojaške zmage je ta bitka postala znamenita.

Letos obeležujemo 70. obletnico konca II. svetovne vojne, ki pa na našem ozemlju ni bila zadnja. Skupaj smo Slovenke in Slovenci stopili tudi pred 24 leti, ko smo morali ubraniti našo odločitev za samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Takrat smo se odločali s srcem, z enotnostjo v mislih in dejanjih.

Združevale so nas namere, ki smo jih tudi uresničili.

Tako kot leta narodnoosvobodilnega boja, bosta leti 1990 in 1991 ostali zapisani v slovensko zgodovino, saj sta mejnik med dvema obdobjema slovenskega naroda.

Letošnje leto je še posebej pomembno za vse nas, saj obeležujemo 25. obletnico prvih demokratičnih, večstrankarskih volitev, ustanovitve Manevske strukture narodne zaščite in sprejem ustavnih amandmajev, s katerimi je Republika Slovenija prevzela urejanje Teritorialne obrambe.

To so bila pomembna dejanja, ki so omogočila, da smo lahko v času priprav in kasneje v vojni za Slovenijo ustvarili učinkovit oboroženi obrambni sistem, ki sta ga tvorila Teritorialna obramba in milica, podpirali pa ostali državni organi in inštitucije ter, kar je najpomembneje - slovenski narod. Kljub posameznim dvomom smo preživeli, se uspešno razvijali in se postavili ob bok mnogo večjim in močnejšim državam sveta.

Vesel sem, da imam danes priložnost biti med vami tu, kjer je, ob tem prelepem pogledu na bližnjo in daljno okolico, čutiti ponos in domoljubje.

Tudi pripadniki Slovenske vojske ohranjamo sporočilo domoljubja. Slovenski vojaki odgovorno opravljamo svoje delo in tako stremimo k boljšim pogojem za življenje naših sodržavljanov. Ženejo nas vizija, občutek za ljudi in vztrajnost.

Sledimo sodobnim varnostnim in ekonomskim izzivom in predano opravljamo naše poslanstvo. Naravne nesreče so aktualni izzivi, v boju s katerimi imamo pripadniki Slovenske vojske pomembno mesto. Sodelujemo tudi v sistemu zaščite in reševanja, dnevno izvajamo naloge helikopterske nujne medicinske pomoči, rešujemo v gorah in še bi lahko našteval.

Širšo varnost danes skupaj z drugimi silami Zavezništva zagotavljamo z delovanjem izven naših meja, v mednarodnih operacijah in misijah.

Kako nepredvidljivo je mednarodno okolje kaže tudi begunska situacija, s katero se danes srečujemo. Tudi aktualna človeška stiska mora biti razlog, da si nenehno prizadevamo za mir v svetu.

Spoštovane in spoštovani!

Bodimo ponosni na našo zgodovino, ohranjajmo spomine na njene pomembne dogodke. Spominjajmo se bojev, žrtev, uspehov in prizadevanj, zaradi katerih lahko danes živimo v svobodni in neodvisni državi. Ponosno praznujmo s spomini na včeraj in z zanosom glejmo v jutrišnji dan. Spoštujmo jih in živimo naše skupne vrednote: svobodo, človekovo dostojanstvo in njegove pravice, solidarnost, sožitje z razlikami, strpnost in razumevanje drugačnosti, spoštljiv odnos do preteklosti, predvsem pa pravico do prihodnosti za vse.

Naša skupna odgovornost je ohranjanje spomina na pomembne pretekle dogodke, ki gradijo in krepijo našo, slovensko narodno zavest.

Naša pregovorna neomajnost in zavednost sta temelj našega razvoja.

Ohranjanje spomina na neštete domoljube in bitke širom naše samostojne domovine, ki so nam tlakovale pot do svobode, nas mora navdajati s hvaležnostjo in spoštovanjem. Hvala.

E. PREGLED KOMEMORACIJ S POLAGANJEM VENCEV ZVEZE OB 1. NOVEMBRU**POLAGANJE VENCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI**

DATUM	URA	KRAJ	SODELUJEJO
24. 10. 2015	11.00	pri partizanski grobnici na Cvibljju pri Žužemberku	<ul style="list-style-type: none"> - predsednik RS Borut Pahor - predstavnik MDDSZ Bojan Železnik - predstavniki ZZB NOB Slovenije Slavko Grčar, Lado Kocijan in Uroš Dular
30. 10. 2015	8.45	pri grobnici Narodnih herojev v ob Parlamentu v Ljubljani	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnik MDDSZ Bojan Železnik - predstavniki ZZB NOB Slovenije: Janez Stanovnik, Tit Turnšek, Slavko Grčar
30. 10. 2015		v Ljubljani na Žalah	<ul style="list-style-type: none"> - predstavniki MDDSZ Dragica Bac in Majda Erzar - predstavniki ZZB NOB Slovenije Janez Stanovnik, Tit Turnšek in Slavko Grčar
	9.40	- pri kostnici žrtvam 1. svetovne vojne	
	10.15	- pri spomeniku padlim v NOB	
	10.50	- pri spomeniku v Gramozni jami	
	11.15	- pri spomeniku padlim v vojni za Slovenijo 91	
30. 10. 2015	18.00	pri spomeniku talcem v Mariboru	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnica Vlade RS, Maja Makovec Brenčič, ministrica za šolstvo - predstavnik ZZB NOB Slovenije dr. Marjan Žnidarič
31. 10. 2015	11.00	pri spomeniku žrtvam na Frankolovem	<ul style="list-style-type: none"> - predsednik DS RS Mitja Bervar, - predstavnik ZZB NOB Slovenije Stane Mele
1. 11. 2015	10.00	pri grobnici na Urhu	<ul style="list-style-type: none"> - predsednik DZ RS dr. Milan Brglez, - predsednik DS RS Mitja Bervar, - predstavnik ZZB NOB Slovenije dr. France Križanič

POLAGANJE VENCEV V REPUBLIKI ITALIJI

DATUM	URA	KRAJ	SODELUJEJO
31. 10. 2015	12.00	Čedad	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnik vlade RS Gorazd Žmavc, minister za Slovence po svetu - predstavnik ZZBNOB Slovenije Štefan Cigoj
	16.30	Rezija – Osojane	
1. 11. 2015	8.45	Visco	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnik DZ RS - predstavnik UE Nova Gorica - predstavnik ZZB NOB Slovenije Jani Alič
	9.30	Gonars	
	13.00	pri grobnici na pokopališču v Gorici	

POLAGANJE VENCEV V REPUBLIKI HRVAŠKI

DATUM	URA	KRAJ	SODELUJEJO
29. in 30. 10. 2015	11.00	Rab, bivše italijansko koncentracijsko taborišče Kampor	<ul style="list-style-type: none"> - poslanec DZ RS, - predstavnika MDDSZ Bojan Železnik in Tina Ančik - predstavnik Veleposlaništva RS v Zagrebu - predstavnik ZZB NOB Slovenije Herman Janež
Določil Veleposlaništvo RS v Zagrebu	Določil Veleposl. RS v Zagrebu	Taborišče Jasenovac	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnik Veleposlaništva RS v Zagrebu - predstavnik ZZB NOB Slovenije Milan Gorjanc
7. 11. 2015	11.00	Kučibreg v hrvaški Istri	<ul style="list-style-type: none"> - predstavnik Veleposlaništva RS v Zagrebu - predstavnik ZZB NOB Slovenije Tit Turnšek

F. AKTIVNOSTI DELOVNIH TELES IN ORGANOV ZVEZE OD 1. 10. DO 31. 10. 2015

Zap. št.	Delovno telo - organ	Datum seje	Dnevni red
1	Predsedstvo	6. 10. 1. 10. 4. 10. 11. 10. 13. 10. 15. 10. 15. 10. 17. 10. 18. 10. 24. 10. 24. 10. 24. 10. 24. 10. 30. 10.	<p>Dogovor o sistemu dela predsedstva in delovnih teles; Sklepi o spremembah in dopolnitvah Poslovnika o delovanju predsedstva Zveze in njihovih delovnih teles; Sklepi o delovnem področju in sestavi organov predsedstva: a) sveta ZB, b) kolegija predsednika Zveze, c) delovnih teles predsedstva Zveze; Imenovanje generalnega sekretarja; Predlog izjave ZB o vrednotah; Predlog izjave o beguncih; Druga medsebojna obvestila in dogovori.</p> <p>Člani predsedstva so se (se bodo) udeležili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Festivala za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani; - prireditve ob 25. obletnici Manevske strukture narodne zaščite v ljubljanskih Križankah; - prireditve v spomin na 1. kongres slovenske protifašistične ženske zveze v Dobrniču; - žalne slovesnosti v spomin na 24 ustrelenih talcev v Ulici talcev v Ljubljani; - žalne slovesnosti pred spomenikom žrtvam okupatorjevega nasilja v Kozlarjevi gošči; - sestanka na Ministrstvu za obrambo glede financiranja veteranskih in domoljubnih organizacij; - spominske prireditve ob 74. obletnici partizanskega napada na okupatorjevo postojanko v Ložu; - zaključne prireditve »Pohod po poti spominov in tovarištva« na Vaneči; - spominske slovesnosti pri spomeniku padlim borcem in žrtvam fašizma na območju Suhe Krajine na Cvibljju; - prireditve v spomin na dan izгона Nemcev iz Žirov v Žireh; - spominske slovesnosti ob 72. obletnici dramatičnih bojev na llovi gori; - proslave v Pišecah in pohoda »Po poteh Brežiške čete«; - komemoracij pri grobnici narodnih herojev in na ljubljanskih Žalah
2	Kolegij predsednika	Vsak torek, razen prvega v mesecu	
4	Pokrajinski svet Zveze	22. 10.	Ustanovitev mladinskih organizacij ZB; Priprava napovednikov nalog za leto 2016; Komemoracije ob 1. novembru; Popis krajevnih organizacij

V ponatisu je izšla knjiga **Matjaževa vojska**, v kateri zgodovinar dr. Martin Premk opisuje delovanje terorističnih skupin na našem ozemlju po koncu druge svetovne vojne in o tem, kdo jih je usmerjal in financiral.

Cena knjige: 18 EUR (z DDV)

Stroški poštnine: 2,75 EUR

Naročila sprejemamo:

po e-pošti romana.jemec@zzb-nob.si ali na tel.št. **01-434-44-45**.